

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Art coli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂȚATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.

Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Nr. 317 Șc. 1910.

Edict.

Prin aceasta se anunță, că decretul de înțarire, estradat de către Consistorul gr. or. român din Oradia-mare la 17/30 septembrie 1901. Nr. 1549/205. șc. pe seama învățătorului Ilie Indrieș pentru stațiunea învățătorească din Margine și pierdut de respectivul învățător, — prin prezentul edict se nimicește, respective se declară de nevalabil.

Oradea-mare 16 februarie (1 Martie) 1910
din ședința senatului școlar.

Vasiile Mangra m., p.,
vicar episcopesc.

Nr. 89 Șc. 1910.

Edict.

Prin aceasta se anunță, cumcă decretul de înțarire, extradat de către Consistorul gr.-ort. român din Oradea-mare la 11/23 August 1893, Nr. 871/132 șc., pe seama învățătorului Vasile Strauș, pentru stațiunea învățătorească din Oșand, și pierdut de respectivul învățător, prin prezentul edict se nimicește, respective se declară de nevalabil.

Oradea-mare, din ședința Consistorială, ținută la 29 Ianuarie (11 Februarie) 1910.

Vasile Mangra m. p.,
vicar episcopesc.

Doleanțele.

Când a intrat în institutul pedagogic era un băiat modest, tatăl său sărac să ruga cu umilință, iar preotul care l-a adus pretindea cu inzență să fie modestul său protejia, primit gratis în alumneu. Băiatul întru adevăr era și bun și cuvântul trup s'a făcut; Modest primit gratis în alumneu și în preparandie. Și s'a ales din el bun student, bun și modest. Patru ani de zile a mâncat pânea alumneului și pe pânea aceste a crescut mare, când a părăsit institutul era un june frumos și cu diploma în buzunar. Va fi bun dascăl, zicea cu

satisfacție directorul, când la dimis în iulie, și bun dascăl s'a și făcut.

A și ajuns imediat într-o stațiune bună de pe câmpia Bănățului, va să zică din partea societății i s'au dat toate, câte i să puteau da, și creștere și titlu de existență și pâne și teren de activitate, fără amărăciune, de-a gata și nimeni nu i-a cerut altceva decât să fie dascăl bun și cu credință către cei ce l-au crescut și i-au dat poziția de astăzi. Logic ar fi ca viața să suridă acestui om.

Primul lui debut este tot modest: Onorate Dle redactor! — ne zice. — Dacă lucrarea mea într'adevăr întrunește cerințele, vă rog binevoii a mi-o publica în valorosul Dvoastră ziar. Cu deosebit respect. Modestul trimisese anume o întimpinare călduroasă la articolul unui profesor relativ la aranjarea cursurilor de vară va să zică tot omul silitor care vrea să învețe. Cetim.

»Există o specie de oameni care de veacuri a fost menită să-și caute prinusul recunoștinții, fără ca să-l afle. Pribeagul prin văi și dealuri, îmboldit pururea de un îndemn uman, dascălul ambulant prin împrejurări nefaste își urmează operă mântuirii... el își desnoadă cu o abnegație de apostol meseri-ai ingrata de dascăl al poporului... aceasta fiindă vecinic obidită și totuși mărturisirea suferințelor lui își perde eoul său în lacuna deșartă a desnădejdelor. Existența-i oropsită ce abiă tânjește sub sarcina martirajului vieții sale cernite îi inspiră temere, i'ar grijile zilei de mâne, ce vecinic îl preocupă îi chinuște ființa<..

Nu mai continuăm. Ei dar de unde și-a luat acest om, atât de mult favorizat de soarte, tonul durerilor, *Weltschmerzul* acesta al unui dascăl desnădejduit?

Din cartă n'a putut ceti de suferințe seculare pentrucă dascălimea noastră nu e tocmai așa veche și de a trăit în timpuri vitrige dar nici cvalificația ei de odinioară nu avea titluri de boerie; iar rapoarțele vieții de astăzi arată tocmai o constantă preocupare de îmbunătățirea sortii învățătorului, din propria esperiență încă n'a putut ajunge la aceste dureri, căci dascălia lui a fost onorată cu prisosință; — a găsit dar toate doleanțele aceste în viață,

în mediul în care a ajuns ca pe o fantomă care urmărește pe tinerii învățători și le îmbolnăvește sufletele, și produce dizarmonie în însuflețirea cu care ies din institutele pedagogice. Acest spirit patologic descurajează, jignește puterea de viață, face pe tânărul învățător să-și urască cariera și să invinuiască lumea cu răutatea pe care nu o are, pentru că tot ce a avut lumea românească a jertfit pentru școală și învățătorul ei. Nu vom fi putut crea învățătorului român starea învățătorului englez, pentru că nu este poporul românesc în starea materială a poporului englez. Dacă însă școala îl va ridică la aceea treaptă culturală la care stă poporul englez, sigur că ar ajunge și învățătorul românesc în starea învățătorului englez.

De unde dar aceste dureri? Au fost sămănate de mâni profane cu scopul de a produce nemulțumiri între învățătorime și a o aduce în conflict cu biserica ca și susținătoarea școlii confesionale. S'au făcut unii chiar mari pe tema aceasta, Dumnezeu să-i ierte.

Acum este timpul să ne desmetecim de sub presiunea acestei fantome. Nimeni nu este dușmanul învățătorului, nimeni nu-l prigonește dintr-un tot să dă pentru școală și aici e datoria învățătorimeii de a recunoaște aceea ce să face pentru ea și a ușura pe cei ce lucrează pentru școală prin îndoit zel și progres, ca nimăru să nu-i pară rău de jertfa ce o aduce pentru școală.

Rupt ales: poziția învățătorului de astăzi este stabilită și oferă mulțumire. Încete dar crâmpetele doleanțelor și înlocuiesc-se cu mulțumirea indispensabilă la o muncă rodnică.

Atmosfera doleanțelor trebuie curățită și înlocuită cu vigoarea productivă. Virtus vim vicit.

Dizertațiune.

În conferința pastorală catihetică tractuală, ținută în B.-Comloș

- *Onorată Conferință!*

Venerabilul Conzistor diecezan inactivând prin cerculariul de sub Nr. 3135/1908 conferințele preoțești a dispus, că în aceste conferințe să dezbaterem între altele și chestiuni, cari privesc studiul religiunii în școala poporală; iar prea onor. domn protopresbiter tractual prin cerculariul său de sub Nr. 586 Sc—1908 m'a designat să concurg la conferința de astăzi cu dizertație teoretică, ori cu lecțiune practică.

De astădată mi-am ales o dizertație teoretică, recte: voiesc să-mi espun observările asupra actualului plan de învățământ și asupra manualelor biblice. Rog să fiu ascultat!

Zidariul, nainte de ce se apacă să zidească ceva, face planul, iar prin însuș actul de zidire caută să realizeze, ezeceute planul (:scopul propus:). Astfel cred, că și noi preoții-catiheti, nainte de ce am intră în dezbateră chestiunilor interne, trebuie să fim deplin

orientați asupra cadrului general, în care trebuie să ne mișcăm. În primul loc să fim în clar, că ce avem să propunem și în locul al doilea: cum avem să propunem.

Mie mi se pare că actualul plan de învățământ cu împărțirea de acum a materialului, precum și manualele biblice, așa cum sunt compuse, nu ne duc la scopul dorit. Elevii școalelor noastre populare, în mare parte părăsesc școala, fără să fie în clar cu învățăturile de credință și de morală ale bisericii lor și mai târziu în vreme de ispită ușor să lapadă de biserica străbună.

Trei observări am asupra planului de învățământ:

I. Nu aflu de corect, că în clasa primă aproape nimic nu se propune din materialul biblic.

II. Nu aflu de corect, că test. vechiu să pretinde în aceeași estenziune, ca cel nou.

III. Nu e corect, că catehizmul e prescris numai în clasa 6-a.

Ad I. Planul de învățământ eliminiază aproape cu desăvârșire din clasa I. materialul biblic, înlocuindu-l cu povești și fabule, ceace nu aprob, pentru că poveștile aceste se pot propune, ca ezerciții de vorbire, iar de altă parte ele nu impun și prin urmare nu e corect, că introducerea în studiul serios al religiunii să o facem cu fabule și povești și în fine timpul e atât de scurt, încât nu putem un an întreg să jertfim materialul biblic pentru istorioare inventate, când materialul biblic atât e de ușor, încât putem alege părți corespunzătoare și pentru pruncii începători. Totul depinde dela alegerea și modul de predare al materialului.

Ad II. Ori cât de instructive sunt istorioarele din test. vechiu, e constatat, că ocupându-ne intențiv cu ele, neglijăm test. nou, care trebuie să fie centrul, sufletul instrucțiunii și educațiunii religioase-morale în școala-poporală. Eu cred, că din test. vechiu e suficient, dacă propunem numai părțile absolut necesare pentru a dovedi legătura și unitatea ambelor testamente, de exemplu: facerea lumii, a omului, a îngerilor, păcatul strămoșesc, potopul, turnul Babilonului, apoi despre patriarhi pe scurt într'o singură lecțiune, despre Moisi în legătură cu cele zece porunci, despre David în legătură cu psalmii, ce să cetesc în sfânta biserică, despre Solomon în legătură cu proverbele și pildele lui, și în fine despre proroci în genere și în special despre prorocul Ilie, fiindcă și biserica îl sârbează. Propunerea test. vechiu după împărțirea perioadelor istoriei vechi jidovești să poate lăsa pentru școalele superioare. Sa putut admite aceasta în școala veche poporală, unde religiunea a fost studiul principal și școala a fost o instituțiune pusă în serviciul și sub scutul bisericii; astăzi însă, când școala a devenit o instituțiune de stat, sub controlul acestuia și îngrămădită cu atâta material, încât pentru studiul religiunii nu ne mai rămâne timp suficient suntem constrânși a reduce test. vechiu, ca să nu neglijăm test. nou, adevăratul izvor al credinței și al moralei noastre creștinești.

De altcum praxa bisericeii noastre încă prescrie cetirea părților din test. vechiu la serviciile pregătitoare, adecă la vecernie și utrenie, iar la sfânta liturgie, actul cel mai însemnat al serviciului divin se cetește apostolul și evangh. lia, părți din test. nou. Prin urmare și noi să propunem test. vechiu numai ca introducere și pregătire.

În măsura, în care am reduce unele părți din test. vechi, să ne ocupăm mai intențiv cu învățăturile, pildele, parabolele, asemănările și minunile lui Isus, cu esplicarea evangheliilor și a singuraticelor sărbători și cu momentele mai însemnate ale cultului divin, ca elevii să aibă înaintea ochilor lor sufletești icoana clară și completă a M. Hristos, care este idealul credinței și vieții noastre morale.

Ad III. Ce privește catehizmul, acesta nu se poate propune cu succes într-o singură clasă, precum scrie planul nostru de învățământ. E mai bine dacă de fel nă propunem catehizmul, decât elevul să parăsească școala cu capul plin de idei confuze. Ideile și conceptele obscure în ale credinței și moralei sunt cu mult mai periculoase pentru biserica noastră, decât totala neștiință. E drept, că catehizmul nu e alta, decât sistematizarea învățăturilor biblice, dar aceste învățături fără reasumare, și sistematizare sunt în tocmăi ca și casa fără acoperiș, în care ploaia și bate vântul.

Împărțirea catehizmului în mai multe clase o pretinde și împrejurarea, că 80 % dintre elevi nu ajung până în clasa 6-a.

În clasa III-a am putea propune speranța creștinească esplicând rugăciunea Domnească, în clasa IV-a cele zece porunci și fericirile evanghelice iar în clasa V-a simbolul credinței și tainele, totdeauna însă pe baza și cu provocare la materialul biblic. În clasa VI-a am putea face o repetiție generală a materialului biblic și a catehizmului.

Acum să revin asupra manualelor biblice. O mare scădere au manualele aceste, că pun mare pond pe tractarea cronologică a materialului biblic și se ocupă intențiv cu momentele istorice în loc să se ocupe mai pe larg cu învățăturile lui Isus. E drept, că din fiecare moment istoric se estrag învățături morale, eu însă cred, că am putea produce cu mult mai mare rezultat, dacă învățăturile lui Isus — alegându-le și sistematizându-le — le-am prezentă elevilor în textul sfintei scripturi, cum face spre exemplu părintele Voniga în manualul său: „Istorie biblice“ pe pagina 89—90, apoi învățăturile lui Isus în pilde și asemănări. Învățăturile lui Isus despre datorințele omului față de Dzeu, față de aproapele, și față de sine însuși, apoi învățăturile lui Isus despre credința și faptele morale prezentate în textul sfintei scripturi aceste sunt părțile de capetenic ale materialului biblic, cu care trebuie îndeosebi să ne ocupăm, pentru că ce folos, dacă elevul va cunoaște materialul biblic după perioadele istorice, dar nu e în clar cu învățăturile, cari formează izvorul și baza credinței și moralei noastre creștinești. Trebuie să ne întoarcem la praxa bisericeii, care prescrie în biserică

pentru edificarea credincioșilor cetirea părților alese din sfânta scriptură. Procedura aceasta trebuie să o urmăm și în școală lăsând pre Isus, și pre apostoli, ca înșiși să vorbească naintea elevilor despre credința și morală. Noi nu avem decât să esplicăm, și sistematizăm învățăturile aceste cu privire la viața de toate zilele.

Să examinăm dea rândul manualele biblice, și vedem, că spre ezemplu din 60 foi, abia pe 10—12 foi să ocupă cu speciile învățături ale lui Isus, celelalte părți sunt cuprinse cu momente istorice înșirate în ordine cronologică. Repet și accentuez, că în școala poporală nu avem să propunem istoria biblică, ci istoria M. Hristos și a învățăturilor lui, căreia trebuie să-i premeargă, ca pregătire și introducere — momentele cele mai însemnate din test. vechiu spre a arată unitatea și legătura ambelor testamente, iar din părțile istorice ale test. nou să alegem numai datele, cari sunt absolut de lipsă pentru a prezentă icoana completă a M. Hristos și a scoate la lumină viața și învățăturile de credință și de morală ale Mântuitorului, cu alte cuvinte să ne ocupăm cât numai să poate de intențiv cu activitatea publică a Mântuitorului Hristos.

Eu cred, că dacă planul ar prescrie materialul biblic în direcțiunea sus arătată și dacă și manualele s'ar compune în acest senz, atunci am putea produce cu mult mai mari rezultate reale prin propunerea studiului religiunii, decât astăzi.

Nagykomlos (B.-Comlos) la 30 septembrie 1908.

Mihai Păcățian,
păroh-catihet.

Pe urmele lui Hristos.

Sub acest titlu a apărut o carte din pana celui mai modern scriitor rusesc, preotului Grigorie S. Petrow. Meritul traducerii în românește a acestei scrieri, îi revine Părintelui Nicodim Munteanu, vicar la sf. Mitropolie a Moldovei, care a făcut un serviciu neprețuit publicului românesc, prezentându-i o scriere de o valoare incontestabilă, a unui scriitor celebru, rusesc, cunoscut chiar și în țările cele mai extreme ale orientului.

Grigorie S. Petrow, autorul acestei scrieri, este un simplu preot ortodox, al unei biserice din Petersburg. Dar e înzăstrat cu cunoștinți largi, e un adânc cugețator și un propovăduitor distins al învățăturilor evanghelice. Ca orator și ca scriitor bisericesc este o celebritate europeană, încât cei cari l-au auzit vorbind sau i-au cetit lucrările literare l-au numit cu tot dreptul: „Evangelistul rusesc.“

Una dintre scrierile sale, cari îl îndreptătesc neîndoios la acest titlu, este și lucrarea sa literară: „Pe urmele lui Hristos.“ Apariția acestei cărți este tocmai binevenită, într'un timp, când societatea omească se pare, că nu-și mai înțelege baza ei fundamentală, când iubirea plantată de Mântuitorul Hristos, astăzi e numai o frază teoretică, un chimval răsunător. Mântuitorul zicea, „să iubești și pe dușmanul tău; iar pe apoapele ca pe tine însuși.“ Durere, cea dintâiu nu se practică, iar cea de adoua e legată de împrejurări. Iar când cazuistica a prins teren și în

societatea creștinilor, atunci creștinii nu mai sunt creștini, ei s'au abătut dela învățătura Domnului, — numai umbra pe urmele lui Hristos.

Aceasta realitate tristă, o desvoaltă autorul în cartea sa, într'un limbaj viu, plin de icoane și cu o admirabilă putere convingătoare. Dar nu se mărginește la atâtea. El arată și mijlocele eficace pentru sanarea acestor rele. Nu învinuiește, omenimea. — căci zice el, — nu sunt oameni devină, dacă sunt răi, vicioși, cu inimile impetrite față de orice este bine, frumos și adevărat; nu, ci vina o poartă cei chemați, cari nu cultivă în inimile lor iubirea creștinească. nu-i luminează și nu-i fac accesibili pentru a primi învățătura cea sănătoasă propagată de Mântuitorul Hristos. „Căci doară stâncile sunt destul de vârtoase și totuși oamenii cu instrumentele lor fac prin trănsele drumuri comunicatoare. Oare numai inimile omeniești să fie atât de vârtoase? Numai inimile să nu poată comunica între sine? Numai ele să nu poată fi capabile de iubire și căldură, când încă și lemnele prin atingere și frecare produc căldură și aruncă scântei. „?! Deci: „dacă iubirea este talismanul creștinismului, — Mântuitorul lumii, cât a fost în lume iubire a predicat, și tot pentru iubirea sa față de noi a suferit și moartea, noi ca adevărați creștini trebuie să cultivăm această moștenire și să umblăm pe urmele lui Hristos“

Cam aceste idei le desvoltă în predica sa preotul Maczel, eroul plămuit al acestei scrieri, care este totodată și motorul acțiunilor din cartea părintelui Petrow. Abia își terminase însă preotul Maczel frumoasa sa predică, în care îndeamnă poporul să urmeze lui Hristos și pe când chiar voia să se pogoară depe amvon, înfundul bisericii să auzi un glas. Eră glasul unui muncitor, care se apropia de preot și îl zise: „Rog să fiu ertat. Nu sunt nici beat nici nebul, sunt un simpu lucrător, un muncitor fără lucru. Am venit la biserică, să mă rog, că zilele-mi sunt numărâte. Auzii frumoasa predică, ce rostii Sf. Ta, dar n'am înțeles, ce însemnă cuvintele cu cari ai încheat-o: „să mergem după Hristos, să pășim pe urmele lui.“ ?!

Preotul la întrebarea creștinului rămase ca încrămențit, nu știa ce se zice; iar muncitorul, cașicum n'ar fi observat deloc turburarea, ce introdusese în adunarea creștinilor, continuă să vorbească. Istoric, cum neadând el lucru în silit se emigreze în America. Cum, și acolo capitaliștii formând companii au strivit cu desăvârșire întreprinderile particularilor. Așa necăpătând lucru, fu avizat la moarte prin foame. Familia i-se și îmbolnăvește, apoi încurând pier. El e silit să se reîntoarcă în țară. „Și iată, — zise el — nici aici nu capăt nimic de lucru, pretutindenea sunt răspins, neluat în samă. Sunt foarte disperat, dar nu mă jăluesc, nu cârtesc. Acum auzii minuata predică despre „urmarea lui Hristos,“ dar nu știu, cum înțelegeți această urmare după Hristos?! Mântuitorul, știu, că a hrănit pe cei flămânzi. Cum se poate aici la voi, unde hambarele stau să se prăbușească sub greutatea grăului, unde piețele sunt pline de carne, legume și fructe, să moară de foame frații voștri? Cum stăm dar' cu urmarea după Hristos? Un biet muncitor sărac, care nu-și poate plăti chiria, e dat afară din casă, fără cruțare. Oare aprobă-ar Hristos una ca aceasta? „Zise, dar nu termină bine; și bietul muncitor istovit de foame căzând grămadă leșinat; fu dus la casa preotului, unde nu peste mult și-a dat sufletul.

Preotul și poporul, în urma acestui tablou înduioșător, se depărtează dela biserică spre casă, fără să rostească cineva vre-un cuvânt. Fiecare se muncă cu gândul, ce a făcut Hristos cât a viețuit între oameni,

cum ar putea urmă lui Hristos și oare cum ar putea fi spre folos acestor frați mai mici, atâtor oamen năcăjiți; cum ar putea să-i mângăe în numele lui Hristos.

Cu aceste idei se frământau parohienii din Raimond, unde păstoria preotul Henri Maczel. Dar indeosebi pentru preotul Maczel, cele întâmplate au avut o influență hotăritoare. El și de altfel eră un păstor, care și cunoștea chiamarea. Știa, că misiunea externă a preotului se grupează în jurul amvonului. Nu săvârșia nici un serviciu fără predică, la care se pregătea cu toată conștiințiozitatea. Acum înțelegea însă, că n'a făcut deajuns. Se hotărî deci, să aplice morală predicilor sale și prin fapte.

„Creștinismul — zicea el într'o predică, păstorilor săi, — nu trebuie să fie numai în vorbe, ci mai cu samă în fapte, în vețuire după învățătura lui Hristos.“ În scopul acesta, odată după săvârșirea serviciului divin, invită el poporul la o consfătuire asupra modalității, cum ar putea deveni adevărați creștini, cum ar putea ei viețui întru toate, în conformitate cu învățătura Domnului. Dar știind, că Hristos a fost exemplu de viață pentru creștinii cei dintâiu, așa, hotărî și ei să umble pe urmele lui Hristos. Înființară deci un cerc care purtă titlul „Pe urmele lui Hristos.“ Primul care s'a înscris în acest cerc a fost preotul Maczel căruia printre alții i-a urmat redactorul unui ziar vestit, directorul căilor ferate, câțiva mari comercianți, medici, literați, advocați, dame ș. a Membrii acestui cerc au luat asupra lor, în mod cinstit și serios hotărîrea, să nu facă nimic, fără să-și pună mai întâiu întrebarea: „ce ar face Hristos în cazul dat? Cum ar proceda el în locul meu? Binecuvânta-va El oare fapta mea? Procedez eu oare după voia Lui? Acest cerc își începe apoi activitatea. Membrii hotărîți a urmă lui Hristos merg, caută pretutindenea, unde aud că se află cineva în nenorocire, îl mântue; cercetează colibele văduvelor și săracilor, se interesează de soartea lor îi mângăe, formează aziluri pentru copii, societăți de cumpănare; aranjază serate literare, unde neobositul preot predică cuvântul lui Dumnezeu. Încurând societatea stricată din orașul Raimond se transformă într'o societate filantropică bazată pe iubirea adevărat creștinească, propagată odinioară de Mântuitorul Hristos.

Astfel preotul Maczel avu satisfacția să-și vadă nizuințele sale pastorale încununuate cu succes; iar Petrow, autorul acestei scrieri, mângăerea sufletească că a dat lumii o carte folositoare, o adevărată evanghelie vrednică de autorul ei. Deși nu va reformă lumea această carte, totuș cetitorul ei nu va rămâne neinfluențat. Ori de câte ori va trebui să săvârșască ceva, involuntar își va aduce aminte de cartea lui Petrow și ca un memento, va auzi glasul conștiinței șoptindu-i: „ce ar face Hristos, acum în locul tău? Binecuvântă-va El fapta ta?“ Și apoi vrând-nevrând se va plecă glasului conștiinței sale. Iar când fiecare va ascultă de acest glas misterios, această probă a conștiinței, sunt convins că nu va mai fi rău în lume; lumea nu va mai fi valea plângerilor, ci grădina fericirii pământești.

Teol. D. Morariu

Asociațiunea culturală din Arad.

Sedința a doua.

Prezidează părintele Roman R. Ciorogariu.

Se verifică procesul-verbal. În numele comisiunii pentru înscrierea de membri raportează d. Dr. Ștefan C. Pop. Rezultatul e foarte frumos.

S'a subscris cu totul suma de 2260 de cor.

S'au înscris membri fondatori cu 80 de cor. următorii domni:

Cornel Ursuti, Sepreus, Dr. Alexandru Vaida-Voevod, deputat, Cluj, Dr. Romulus Veliciu, Arad, Dr. N. Șerban de Voila, Făgăraș, Dr. Ilie Precupaș, Arad, Dr. Aurel Crișan, Aradul-nou, Dr. Aurel Vlad, deputat Orăștie, Dr. Justin Petruțiu, Chișineu. Vasile Demian, deputat, Brad, Petru Marșieu, S.-Nicolau-mic, Cornel Mladin, Curtici, Iuliu Roșiu, Vrani, Dr. Izidor Pop, Lugos, Aurel Cîrlea, Alba-Iulia, Dr. T. Mihali, deputat Des, d-na Eleftera Mihali, Des, Dr. Teodor Botiș, profesor. Arad, Cornel Lazar, protopop Halmagiu, Dr. I. Marșieu, Arad, Ioan Moldovan, contabil Arad, Gheorghe Popovici, casier, Arad, Virgil Antonescu, Arad, Sava Sevcicu, Arad, Dr. Atanasiu Bradean, Radna, Petru Ugliș, Brodguș-vechiu.

Dr. Gh. Popa, referentul comisiei la cenzurare exprimă mulțămă pentru hotărîrea nobilă a P. S. Sale de a prezida adunarea generală, dând o dovadă vie că P. S. Sa nu pregetă a se pune în fruntea mișcării noastre culturale. Propune să se voteze pentru aceasta P. S. Sale mulțămă protocolară.

În ce privește rapoartele, nu are decât cuvinte de laudă pentru cei ce sunt în fruntea Asociației. Sunt încă multe lipsuri de împlinit, și se reclamă o activitate întinsă. Asociațiunea are un vast teren de muncă. Dacă nu s'a făcut tot constatăm că s'a făcut ce a stat în marginile puținței. Cauza că nu se pot face lucruri mari este lipsa mijloacelor materiale. Anul trecut s'au înscris mulți, a fost un venit de 5300 cor. dar în anul trecut s'a cheltuit peste trei mii de coroane. Crede că comitetul a cheltuit prea mult, dar a făcut o cu intenție bune. Pe viitor să se facă economii la-ajutoare. Relevează mișcarea nobilă inițiată de direcțiunea pentru scoperirea alcoolismului. Un mijloc pentru ajungerea scopurilor Asociațiunii este, bibliotecă. Cu durere constată din însuși raportul bibliotecarului că biblioteca nu-și atinge scopul. Comisia propune să i se dea indemnizare, să se sporească biblioteca cu cărți din literatură modernă. Cu mare bucurie constată silința comitetului de a crea un cor al Asociațiunii. Laudă inițiativa corului de a face excursiuni în provincie. Roagă comitetul să continue aceste excursii mergând în provincia Aradului. Corul este pretutindeni așteptat cu dragoste. Face propunerea ca rapoartele să se ia în general și în special la cunoștință, și zice să-i exprimăm mulțămă noastră pentru zelul nobil, desfășurat de direcțiune și îndeosebi de directorul ei d-nul Vasile Goldiș. Toate propunerile acestea să primesc.

Alegerea biurolui și direcțiunii.

Se precedează la alegeri. Iată rezultatul:

1. Biurolul adunării generale.

Președinte: P. S. Sa domnul Episcop diecezan Ioan I. Papp.

Vicepreședinte: P. Cuvioșia Sa părintele protosinghel R. Ciorogariu și d. Dr. Nicolae Oncu, directorul executiv al „Victoriei”.

Notari: Dr. Emil Montia, avocat în Șiria; Sever Bocu, redactor la „Tribuna”.

1. Direcțiunea.

Prim-director Vasile Goldiș, secretar consistorial,

Al doilea director: Dr. Ștefan C. Popp, avocat; notar: Vasile Micula, profesor preparandial; casier: Virgil Antonescu, funcționar la „Victoria”; esactor: Ioan Moldovan, funcționar la „Victoria”; econom: Iosif Moldovan, învățător dirigent; bibliotecar: Moise Popovici, arhivar consistorial.

Membrii în direcțiune: Mihai Velici, Sava Raicu, Dr. I. Nemet, Gheorghe Purcariu, Dr. Cornel Iancu, Dr. Laurian Luca, Iustin Olariu, Gheorghe Iancovici, Nicolae Mihulin, Dr. Iustin Suci, Dr. Gheorghe Ciuhandu, Constantin Don. Fisc: Dr. Iustin Marșieu.

Închiderea ședinții.

P. C. S. părintele protosinghel R. Ciorogariu încheie apoi adunarea, rostind o cuvântare de o concepție înaltă. Trebuie să dăm luptei noastre culturale — spune d-sa — o organizație modernă. La popoarele mai culte vedem organizații și de altă natură. Societatea cu atât e mai dezvoltată cu cât e încheată din mai multe organizații speciale. Organizațiile aceste se fac în numele ideilor mari. Înaintașii noștri când au întemeiat Asociația au ridicat poporul nostru în rândul popoarelor culte. Prin înființarea societăților noastre culturale poporul nostru a eșit din stadiul barbariei și s'a manifestat ca un popor care își călăuzește singur și în mod conștient destinele.

Întimpinăm încă multe piedici în munca noastră pentru desăvârșirea organizației noastre culturale, — piedecile acestea însă nu sunt de neînvinș,

La început nu înțelegea societatea noastră pe deplin rostul Asociației. Abia în timpul din urmă ne dă dovezi de înțelegere. Suntem încă puțini cei cari ne-am angajat la munca culturală. Trebuie să facem o propagandă însuflețită, ca Asociația să fie expresia numărului mare de forțe ce avem. Propaganda trebuie să se desfășoare la sate în biserică și în școli. Cei cari au dragoste de aceste frumoase serbări să ducă cu încredințarea de cultură și s'o răspândească pretutindeni.

Între marginile Asociației trebuie să se închiege rând pe rând societățile comerciale și industriale. Avem încă multe de făcut în cadrele Asociației, — trebuie deci să ne unim cu toții, cu trup și suflet, pentru intruparea țintelor ei frumoase.

Omul incult dispăre dinaintea omului cult: aceasta este o lege mai presus de îndoială. Azi nu sabia, nu armele de oțel hotărâsc soarta popoarelor ca și pe-a indivizilor, ci cultura, — arma aceasta irepugnabilă.

„Precum se topește ceara de fața focului” — așa să se topească ignoranța în fața culturii.

D. director al Asociațiunii, V. Goldiș a dezvoltat în frumosul său discurs de ieri ideea mare ce cuprind cuvintele prin noi înșine. Cum putem să ne înălțăm prin noi înșine, dacă suntem slabi și ignoranți.

Am ajuns ziua frumoasă să vedem pe însuși episcopul nostru în fruntea muncii noastre culturale. Au venit la noi să ne dea sprijin în munca noastră o seamă de bărbați din cei mai aleși ai noștri.

Prin prezența sa episcopul nostru a consacrat măreția țintei pentru a cărei realizare muncim. Au venit la noi să ne dea sprijin o seamă de bărbați din cei mai aleși ai noștri. Deputații prin prezența lor au dat dovadă că toți factorii vieții noastre sunt uniți la năzuințele noastre culturale.

Mulțămeste, tuturor cari și-au dat concursul pentru realizarea frumoaselor rezultate ale acestor serbări și declară adunarea generală de închisă.

Cuvintele din urmă ale P. C. Sale sunt acoperite de ovațiile publicului.

Ioan Creangă

conferință cetită de dl I. Montani la adun. gen. a Asociațiunii.

Pretutindeni unde recunoștința urmașilor a aprins o făclie a admirație pentru operele lui Creangă, avînd versarea a 20-a a morții lui a fost serbată cu evlavie. Amintește serbările dela Târgul-Neamțului și excursia scriitorilor români sub conducerea dlui Sadoveanu, în „țara fagilor“, în Bucovina, unde s'a făcut la Câmpulung, Suceava și Cernăuț o frumoasă propagandă pentru poveștile lui Creangă. Creangă a fost prietenul cel mai intim al lui Eminescu. Ei sunt dioscureii epocii de renaștere a literelor române. Aniversarea a 20-a a morții lui Eminescu s'a serbat și la noi în Ardeal. Față cu amintirea lui Creangă, societatea noastră își împlineste datoria întâia oară azi, încadrând comemorarea lui în adunarea generală a Asociației aradane. Conferențiarul face apoi o schiță biogralică a lui Creangă. Povestește prietenia lui cu Eminescu. Amândoi erau însuflețiti de aceleași aspirații naționale. Eminescu, poetul filosof, care asimilase cele mai vaste sisteme de filosofie, a avut pentru „țaranul“ Creangă o simpatie caldă, căci sufletul fiecăruia din ei — ori cât de paradoxal s'ar părea afirmația — sintetisă aceleași calități generale și specifice ale sufletului românesc. Dar până când răsfrânte priu gândirea inobilată de cunoștinți superioare a lui Eminescu, aceste note generale și specific românești apar în culori mai palide și mai nedefinite, — gândirea lui Creangă le restrînge genuine, curate.

Creangă în cercul literar Junimea. Conferențiarul citează un duos dintr'un articol recent scris de dl Sadoveanu din Campăna. Citează apoi pasagii referitoare din „Amintirile lui Panu“.

Conferențiarul înșiră apoi operele lui Creangă, pe biografii lui, amintind și traducerea d-nei Mite Kremnitz din Rumänische Märchen. Creangă e poate singurul autor al nostru necontestat din nici o parte. Citează și compară cu Creangă pe toți adunătorii de basme, de dinainte și după intrarea lui Creangă la Junimea. Poveștile lui Creangă sunt lipsite de artificialitatea colecțiilor de povești. Creangă a vorbit o singură limbă: dulcea lui limbă moldovenească, care e cea mai bogată în imagini și expresii plastice. Creangă n'a ieșit nici odată de sub cerul de o duiosie nesfârșită al Moldovei. Spuză lui de învățătură din seminarii nu i-a înriurit calitățile de povestitor dela țară.

Creangă e superior în geniul său tuturor povestitorilor din literaturile streine. Singur poetul danez Andersen se apropie prin bogăția fantasiei, prin plasticitatea tablourilor și umorul său exuberant de I. Creangă. În structura povestilor lui se resimte totuși cultura lui universală ce și-a câștigat-o în lungile sale călătorii.

Plăsmuirile lui Creangă reflectă aceleași note caracteristice ca și poveștile din popor: aproape toate sunt alegorii de idei morale; sunt pline de cugetări înțelepte; eroii sunt stăpâniți de ideea și simțământul dreptății și au credința în triumful binelui.

Conferențiarul relevă apoi bogatul material folcloric din poveștile lui Creangă. Arată însemnătatea lor din punct de vedere limbistic și literar. Citează pasaje din „Harap alb“. Umorul lui Creangă.

Operele lui Creangă se găsesc mai la toate librăriile românești, în ediții ieftine, și conferențiarul — de încheiere — face un apel călduros pentru răspândirea acestor opere, cari sunt o podoabă a literaturii românești.

Alcoolismul.

Inceputul mișcării antialcoolice la noi. Vorbele noastre din coloanele ziarului acestuia, — unicul românesc în țara noastră, care, a înțeles pe deplin rostul și gravitatea acestei lupte, care a devenit lozincă și grădinarul al XX. — au avut efectul lor. Într'un frumos articol, părintele Iancu Ștefanuțiu, parohul Măndrușului, văzând, că s'a început o luptă pentru salvarea națiunii și a sței noastre biserici, a prins în mână sa arma condeiului. S. Sa arată abuzul făcut de către credincioși prin alcool cu ocaziunea parastasei și termină cu exclamarea „*Dacă în Rusia cea întunecată s'a aflat un luminat episcop, ce împedecă înaintarea sa în occident?*“

Din parte-mi sunt pe deplin de acord cu cele zise de părintele Ștefanuțiu. Nu sunt însă cu exclamarea dela fine.

Părintele Ștefanuțiu, e încă de părerea obștească. Obștea cea mare, așteaptă mântuirea dela conducător dela guvern. Ori cu cine vorbești despre influința acestei otrave a neamului nostru, la început te ia în batjocură, și cu părere de rău trebuie, să constată de aceștia se află un frumos număr și în sinul clerului și a învățătorimei noastre! Nu, că el să sară în luptă la glasul trimbiței, ca și un bun soldat al celui carele să afirmă al urmă, ci ori te ia în glumă, ori în cazul cel mai bun, cu un zimbet de ironie ripostează, când deja s'a urât, a te ascultă: *Uită de eu cred așa cum zici, cred că cauza imoralității poporului nostru e beția în primul rând, am și zis eu cătră, pe dă porenii mei, dar degeaba! Nimic n'a fi din toată luptă D-Voastră, dacă guvernul nu va închide crășmele, iar în biserică, dacă superioritatea noastră nu va opri bețugă la parastas. Noi nu ne putem aprinde paie în cap!* Adecă, eu recunosc, că moralitatea creștinilor scade în urma alcoolului, și zic odată — de două ori cătră creștini, că nu fac bine ce fac... ei nu mă ascultă, ce se fac... ah! în vine în minte, da... da... P. S. Și și Ven. Cînsistor să poruncească și atunci execut eu grija mea atunci...

Cam așa să cugetă cei mai mulți, dintre cei chemați. (onoare eșceptiunilor.)

Dar, eu nu sunt de părerea aceasta. Nici nu pot căci praxa altor popoară, altcum ne arată. Nu pot fi, căci lupta contra alcoolului, n'au început-o regii și guvernele, ci masa popoarelor, și în fruntea acestor fa popoară au stat preoții. Nu la poruncă, ci la proprie lor îndemn. Țarul Nicolae al Rusiei, când finlandez au enunțat opreliștea vinderii alcoolului, nimicește — luna trecută — hotărârea lor, poruncește deschiderea crășmelor! Poporul vrea, țarul ba! Legile le făurește poporul după trebuințele sale, și nu așteaptă, porunci ucazuri.

Eu doresc o muncă intensivă, nu de o zi — două o muncă de zeci de ani, de mai multe generații, cătră trebuie făcut, că de ce au stricat în fruntea acestor strămoșii nostri, nu vom putea repara noi în aceste momente. De bună voie, ne-am înjugat cu alcool pe neobservate, momiți fiind de alții, fără suflet pentru neamul nostru. Acum tot de bună voie noi prin noi să rupem cătușele!

Să fim siguri, că văzând autoritățile noastre muncă și lupta noastră desperată contra diavolului lichid, prăcum a făcut totdeauna, așa și acum ne va sări în ajutor. Cu mâinile în buzunar, încă nimic nu să câștigat!

Să auzim și alte păreri!

Mamele cu năravul hăuturii. Femeia care bea e o ființă decăzută; dar când femeia (aceasta e mamă ea e o criminală. Se știe că în Anglia (și în Ungaria) femeile care beau sunt foarte numeroase. Doctorul Sullivan a făcut o anchetă în închisoarea de femei din Liverpool și din cercetările lui a reeșit că obiceiurile antialcoolice ale mamei sunt fatale copilului. Când el n'a murit dela naștere, are mulți sorți să părăsească lumea de convulsii. Doctorul Sullivan a observat că aproape 61 la sută din acești micuți nefericiți erau răpuși de convulsii, fiind și cei mai cu noroc, că ceice trec de un an sunt rachitici, câteodată epileptici și totdeauna în primejdie să fie la randu-le bețivi de întâia mână, nenorocirea și rușinea societății. O mamă care-și iubește copilul nu se apropie de paharul cu otravă și dă sfaturi în dreapta și în stânga lumii să se ferească de el.

Efectul romului. Daily Chronicle din Londra raportează următoarele; Vaporul Parisiana venit din Honduras-ul britic aduce vestea despre masacrarea matrozilor de pe corabia *Catunbla* din Honduras. Corabia aceasta a prins o altă corabie încărcată cu rom de contrabandă și o parte a romului l-au împărțit ca premiu matrozilor. Matrozii s'au îmbătat, iar cei prinși — folosindu-se de ocaziunea binevenită au atecat matrozii acum neputincioși, i-au omorât și aruncat în mare. Corabia au scufundat-o în mare. Matrozii erau optsprezece la număr.

Numele alcoolului. — se zice a i-l fi dat alchimistul, care a descoperit alcoolul — dela cuvântul arab *al* și *kehal* = ceea ce e nobil, fin. Alții i-l deduc dela arabicul: *al-ghol* = spirit rău. Ni se pare, că aceasta din urmă corăspunde adevărului.

Sfânta Scriptură și alcoolul. Beția înmulțește mânia celui fără de minte spre împiedecare și împuținează virtutea și agonisește rane. (Sirah 31. 35.)

Vai celor ce se scoală de dimineată și umblă după beutura bețivă, așteptând până seara, că vinul îi va arde pe ei, că cu cetera și alaute și cu timpane și cu fluere beau vinul, iar spre lucrurile Domnului nu caută și lucrurile mânilor lui nu le socotesc. Pentru aceea s'a luat în robie norodul meu. (Isaia 5, 12—14.)

Nu vă îmbătați de vin, întru care este desfrânarea. (Efes. 5. 18.)

Omul cui îi este drag în oaspețe, în lipsă va fi. (Pild. 21. 17.)

Amărăciune sufletului este vinul... sfezi și căderi face (Sirah 31. 34.)

(N. M.)

Contribuiri p. fondul cultural al diecezei Aradului.

Georgiu Botta, preot, Dorgoș	20.—
Georgiu Ignescu, econom, Dorgoș	50.—
Petru Popescu, " "	10.—
Vasilie Bernean, " "	15.—
Comuna bisericească "Lalașinț,	3.—
Ioan Hadan, preot, " "	1.—
Ștefan Mihailovici, inv. "	5.—
Florian Roșsin, preot, Lipova,	25.—
Sabin Mihuț, inv. Secliva,	10.—
Terențiu Petrovici, preot, Tela,	10.—
Vasilie Dehelean, preot, Ususău,	10.—
Gheorghe Iancu, econom, Ususău,	—20
Avram Blidari, " "	—20
Ioan Ionășescu, " "	—20
Iosif Avramescu, " "	—20
Gheorghe Bolancescu, econ. "	—20
Ioan Marculescu, econom, " "	—10

Iosif Dubestean, econom, Ususău	—40
Teodor Matei, " "	—40
Gheorghe Peica, " "	—30
Gligor Dragonescu, econom, Ususău,	—20
Teodor Vacarescu, " "	—20
Vasilie Micurescu, " "	—20
Alecsa Rainescu, " "	—20
Vasilie Mirescu, " "	—10
Pavel Todorescu, " "	—20
Pavel Conopan, " "	—20
Gheorghe Blidari, " "	—10
Alecsa Iovescu, " "	—10
Vasilie Iovescu, " "	—20
Solomon Lazar, " "	—20
Comuna bisericească, Ususău,	12.50
Nicolae Crișmariu, preot, Bărăteaz,	25.—
Trăilă Pigli, învățător, " "	1.—
Gheorghe Bașanianțu, jude, Bărăteaz,	1.—
Ioan Bașanianțu, econom, " "	1.—
Constantin Bașanianțu, econom, " "	1.—
Zamfir Jucu, econom, Bărăteaz,	—40
Iova Putiu, " "	—20
Ilie Birău, " "	1.—
Ioan Crainic, învățător, Târnova,	10.—
Iosif Beleş, comersant, " "	10.—
Gheorghe Beldea, econom, Bărăteaz	—40
Luca Marcu " "	1.—
Teodor Ioaneș, preot, "Bencecul-rom,	50.—
Petru Ugliș, inv. Bodragul-vechiu	100.—
Nicolae Micluția, preot, Cerneteaz	50.—
Alexandru Crăciunescu, preot, Chinez	50.—
Aurel Stăișici, proprietar, Chișoda	10.—
Pavel Opreane, inv. " "	10.—
Trifu Petcu, preot, Ghiroc	5.—
Atanasie Baicu, inv. " "	5.—
Ștefan Muntean, notar, Izvin	2.—
Simeon Ștefan Pop, proet gr. cat. Izvin	1.—
Constantin Urusulescu, neguțător, " "	—60
Ana Cotta, inv. " "	3.40
Elevele școlii confesionale ort. " "	3.—
Ioan Mateica, inv. pens., " "	10.—

CRONICA.

Globul lui Gönczy oprit. Înaltul ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică, prin acțiul său No. 129202/909, din 12 ianuarie a. c. a oprit de a să mai folosi prin școli „globul” pământesc lucrat de „Gönczy Pál” și edat de firma „Felhl I. és fia”.

10 milioane din averile bisericești. Ruptura produsă între biserică și stat de către guvernele anticlericale în Franța își aduce roadele. Cu miliardele mănăstirilor și congregațiilor catolice în loc să se înființeze fonduri de penziune pentru lucrători și alte instituții de binefacere pentru straturile deșteptate, se îngrășă — după cum ne anunță telegramele din Paris — administratorii acestor averi. În scurt timp dispărură o sumă nu mai mică decât de 14 milioane franci.

Președintele camerei administrative ranceze Henri Duez se retrase anul trecut pe neașteptate dela oficiul său de lichidator a averilor secularizate. Iar acum după o cercetare mai scrupuloasă a socotelilor — ni se prezintă o lipsă de 10 milioane franci. Duez e deținut. Iată cine se bucură de secularizarea averilor bisericești, —

Economie.

Stărpirea insectelor stricacioase.

Pe temeiul art. de lege XII. din 1894 despre poliția de câmp se orânduiește, că toți proprietarii de pământ și arândașii sunt îndatorați :

1. Ca înainte de a da pomii în muguri, dar cel mai târziu până la sfârșitul lunii martie, să curețe grădinele, viile, măierșiștile și pometurile de omidele stricacioase, să nimiciască cuiburile de omide, ouăle fluturilor arzându-le. Tot astfel au să urmeze și față de gândacii de maiu, când aceștia se ivesc în număr mare ;

1. să examineze cu băgare de seamă merii și altoii de meri aflători în grădini, în vii, pe câmp sau în fânate, și când vor vedea pete albe lănoase fie pe trunchiul, fie pe crengile pomului ca semn, că pe pom să află păduchile de sânge, să facă fără zăbavă arătare la primărie, respective la reprezentantul poliției de câmp, care e îndatorat să ia măsuri de estirpare ;

3. să nimiciască cuiburile de vespi de pe teritoriul proprietății sale ;

4. să facă îndată arătare, dacă pe teritoriul comunei s'au ivit muștele columbace ; vermele tare (drót féreg), lăcustele de Marokko, sau italiene ; gărgărițele ; musca de Hessa cu picioare vârgate ; gânașul ghebos (Fruchtkafer) ; țigărarul (Traubenwickler) ; omida de pământ și apionul de trifoiu.

5. Îndrumarea despre cum să porceadă la nimicierea acestor insecte se capătă în mod gratuit dela primărie.

6. Ducerea la îndeplinire a acestor orădueli este cu rigoare controlată, și cei cari nu se vor supune lor vor fi constrânși (siliți) să plătească din al lor cheltuelile cu nimicierea ce se va face de autoritatea respectivă, și afară de aceea vor mai avea în înțelesul §-ului 95 al legii să plătească și o pedeapsă de 100 cor. și eventual vor fi osândiți și la închisoare.

Sibiu, 27 feb. 1910.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Pant. Lucuta,
prezid.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Poșta Redacției.

Există o ordonanță ministerială, care obligă pe proprietarii de averi, cari nu locuiesc în comună, la egală contribuție de cult ca proprietarii cari locuiesc în comună. Altfel cereți în privința aceasta deslușiri dela Consistor.

Concurse.

Pe baza rezoluției Venerabilului Consistor dto 11/24 februarie 1910 Nrul 755/910 prin aceasta se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei din *Becicherecul-mic* (pprezbiteratul Timișorii), declarată vacantă prin concluzul Ven. Consistor dto 14/27 ianuarie 1910 Nru 196/910, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Beneficiul se arde : a) din folosirea casei parohiale cu intravilanul de 400⁰⁰ ; b) folosirea sesiunii parohiale și a grădinei estravilane de 500⁰⁰ în care se poată planta și vii ; c) birul legal ; d) stolele legale și e) întregirea dotației preoțești dela stat. Dările publice după beneficiul întreg are să le supoarte alesul. Pentru catehizare la școala confesională alesul nu primește nici o remunerație. Parohia e clasificată de

Redactor responsabil : **Roman R. Ciorogariu.**

clasa a doua. Recursele ajustate cu documentele prescrie conform §-17 alinia a doua a Regulam. pentru parohii a se trimite la Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara. Recurenții vor avea să se prezente în vreduminecă ori sârbătoare în s. biserica d'acolo spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Becicherecul-mic la 6/19 februarie 1010.

Comitetul parohial

Cu consenzul : *Dr. Tr. Putici,* pprezb.

—□—

Pe baza rezoluției Ven. Conz. diecezan cu Nr. 7820 din 1909, resp. 289/1910 pentru îndeplinire parohiei a N-a din *Gâlșă*, devenită vacantă în urma decedării parohului N. Drăgancea, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în org. „Bis. și Școala“.

Emolumentele, împreunate cu aceasta parohia sunt : 1. Una sesiune pământ cu dreptul de pășune 2. Birul preoțesc și anume : dela cei cu pământ casă una măsură de grâu, dela cei fără pământ — jumătate — măsură de grâu ; 3. Stolele legale.

Fiind parohia clasificată de clase I, dela reflectanți se recere cvalificațiunea prevăzută în alinia 1 a §-17 a Reg. pentru parohii. Alesul va suport toate contribuțiile, ce cad după beneficiu, va catehia la școalele noastre confesionale și eventual la cea de stat, fără a țineă cont la vre-o remunerațiune de comuna bis... Jumătate din întreg venitul parohial până la 31 august 13 sept. 1910 compete vâd. preotese.

Recursele ajustate cu documentele prescrie adresate com. parohiale din *Gâlșă*, sunt a se subșterea la P. O. of. protopopesc dela *Șiria* (Világos), iar recurenții se vor prezenta — pe lângă stricta observare a § 20 din Reg. — în cutare duminică ori sârbătoare în sfta bis. din *Gâlșă*, spre a-și arată desteritatea cele rituale și oratorice.

Dat din ședința extraordinară a comitetului parohial rom. gr. or. din *Gâlșă*, la 10/23 ianuarie 1910.

Tr. Terebent,
preș. com. par.

Iuliu Groșorean,
not. com. par.

În conțelegere cu ; *Mihail Lucuta,* protoprezbiter.

—□—

Licitațiune minuendă.

Conform decisului comitetului parohial gr. or. român din *Ramna*, Nr. 35/1910, se publică licitațiune minuendă pentru zidirea a bisericei nouă din *Ramna* protopopiatul *Buteni*, cu termen de licitațiune se desluș pe 7/20 Martie a. c. 1/2 12 a. m. în localitatea școlii. Prețul de exlamare 8000 coroane.

Doritorii de a licita, au să depună în bani sau hârtii de valoare acceptabile vadiu de 10⁰⁰/o după prețul de exlamare.

Comuna bisericească i-și rezervă dreptul de primă pe acel reflectant întreprinzător în care va avea mai multă încredere.

Întreprinzătorii cari să vor prezenta la fața locului nu-și pot drept pentru spesele lor avute călătorii și perzentarea.

Preliminarul de spese, precum și condițiile licitațiune să pot vedea la oficiul parohial din *Ramna*.

Dat din ședința comitetului parohial gr. or. român ținută la 14/27 februarie 1910,

Sinesie Iozsa,
par. preș

Ștefan Musca,
notar.

Tiparul și editura tipografiei diecezane din Arad